

การวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย

นายวิระพล วงษ์ประเสริฐ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาเศรษฐศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2536

ISBN 974-583-028-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

019774 1111111111

AN ANALYSIS OF INTERNATIONAL TOURISTS' DEMAND
AND THEIR EXPENDITURE IN THAILAND

Mr. Veerapon Vongprasert

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Economics

Department of Economics

Graduate School

Chulalongkorn University

1993

ISBN 974-583-028-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว
ระหว่างประเทศไทยในประเทศไทย

โดย

นายวีระพล วงษ์ประเสริฐ

ภาควิชา

เศรษฐศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุมา อึ้งกุล

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มหาวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัย)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.จตุรา มั่นสโงบุญ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุมา อึ้งกุล)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมุท)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ลิ้มสกุล)

วิระพล วงษ์ประเสริฐ : การวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของ
นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย (AN ANALYSIS OF INTERNATIONAL
TOURISTS' DEMAND AND THEIR EXPENDITURE IN THAILAND) อ.ปริญญา :
ผศ.ดร.จางรุมา อัจกุล, 168 หน้า. ISBN 974-583-028-3

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การท่องเที่ยว
และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย โดยศึกษาจากประเทศที่เป็นตลาด
สำคัญของการท่องเที่ยวไทยรวมทั้งสิ้น 13 ประเทศ คือ ประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น ไต้หวันฮ่องกง
สิงคโปร์ เยอรมนีตะวันตก สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สหราชอาณาจักร เกาหลีใต้ ฝรั่งเศส อิตาลี
และอินเดีย โดยใช้ข้อมูลแบบอนุกรมเวลาและข้อมูลแบบภาคตัดขวางในช่วงปี พ.ศ. 2525-2534
มาทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุดและใช้เครื่องมือทางสถิติที่เรียกว่า การ
วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เพื่อวัดขนาดของผลกระทบจากตัวแปรต่าง ๆ ในแบบจำลองที่สร้างขึ้นตามแนวคิด
เชิงทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

ผลการวิจัยพบว่า อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย
ขึ้นอยู่กับอัตราส่วนของราคาค่าโดยสารเครื่องบินจากประเทศนักท่องเที่ยวมายังประเทศไทยกับรายได้
เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตราส่วนของราคาห้องพักเฉลี่ยต่อวันของประเทศไทยกับ
รายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตราส่วนเปรียบเทียบของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภค
ของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย ตัวแปรหุ่นที่แสดงปีการท่องเที่ยว
ไทย และตัวแปรหุ่นที่แสดงวิกฤตการณ์ทางการเมือง

ผลการวิจัยทางด้านค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนในการ
กำหนดค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว คือ อัตราส่วนของราคาค่าโดยสารเครื่องบินจากประเทศนักท่องเที่ยว
มายังประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว อัตราส่วนของราคาห้องพักเฉลี่ย
ต่อวันของประเทศไทยกับรายได้เฉลี่ยต่อหัวของคนในประเทศนักท่องเที่ยว และอัตราส่วนเปรียบเทียบ
ของดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศนักท่องเที่ยวกับดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของประเทศไทย

จากผลการวิจัยดังกล่าว ทำให้สามารถนำปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวและค่าใช้จ่าย
ของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยไปใช้ในการวางแผนเพื่อส่งเสริมและชักจูงให้นัก
ท่องเที่ยวระหว่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น รวมทั้งนำเงินเข้ามา
ใช้จ่ายในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นด้วย

ภาควิชา ..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา ..... เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา 2535

ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

C260195 : MAJOR ECONOMICS
KEY WORD: ANALYSIS / DEMAND / TOURIST / EXPENDITURE / THAILAND

VEERAPON VONGPRASERT : AN ANALYSIS OF INTERNATIONAL TOURISTS'
DEMAND AND THEIR EXPENDITURE IN THAILAND, THESIS ADVISOR :
ASST. PROF. CHARUMA ASHAKUL, Ph.D. 168 pp. ISBN 974-583-028-3

The objective of this research is to analyze factors that have impact on the number of international tourists visiting Thailand and their expenditure. The study focuses on thirteen countries which are the main origin of tourists coming to Thailand namely Malaysia, Japan, Taiwan, Hong Kong, Singapore, West Germany, The United States of America, Australia, United Kingdom, South Korea, France, Italy and India. The multiple regression analysis is used to quantify the impact of key economic variables on the demand of foreigners to travel to Thailand by using time series and cross section data between B.E. 2525-2534

The result shows that the demand of foreigners to travel to Thailand depends on the ratio of an airplane ticket price to per capita income of tourists' countries, the ratio of average hotel room rate per day to per capita income of tourists' countries, the ratio of tourists' countries consumer price index to Thailand consumer price index, dummy variable of "Visit Thailand Year" and dummy variable of political crisis which took place in B.E. 2534.

The study also shows that the expenditure of international tourists' is affected by key factors such as the ratio of an airplane ticket price to per capita income of tourists' countries, the ratio of average hotel room rate per day to per capita income of tourists' countries and the ratio of tourists' countries consumer price index to Thailand consumer price index.

Knowledge gained from this study can be used to formulate policy to promote the expansion of Thai tourism industry and also to induce international tourists' to spend more money in Thailand.

ภาควิชา..... เศรษฐศาสตร์
สาขาวิชา..... เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2535

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุมา อึ้งกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้ซึ่งให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ รวมทั้งคอยตรวจแก้ไขในขณะทำวิจัยมาด้วยดีตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จุกา มนต์ไพบูลย์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนโกมุท และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติ ลิ้มสกุล กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาด้วยดีเสมอมา

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนในด้านการศึกษาและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่สาวและน้องสาว ซึ่งคอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณคุณอาจารย์คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ ตลอดจนจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและโรงเรียนเซนต์คาเบรียล สถาบันที่รักรัองที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จได้ในวันนี้

วีระพล วงษ์ประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	19
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	19
1.4 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	20
1.5 สมมติฐานนำวิจัย.....	22
1.6 วิธีการศึกษา.....	22
1.6.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	22
1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	25
2 ทฤษฎีและแนวความคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	26
2.1 ทฤษฎีอุปสงค์.....	26
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับความยืดหยุ่นของอุปสงค์.....	33
2.3 อุปสงค์การท่องเที่ยวและความยืดหยุ่นของอุปสงค์การท่องเที่ยว.....	35
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
2.5 แบบจำลองของอุปสงค์การท่องเที่ยว.....	48
2.6 ความหมายของตัวแปร.....	51

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.7 สมมุติฐานของการศึกษา.....	53
บทที่ 3 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	55
3.1 ความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	56
3.2 สินค้าทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย.....	60
3.3 องค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว.....	62
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	65
4.1 อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย..	65
4.2 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย.....	88
4.3 พยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอนาคต.....	106
5 สรุปและข้อเสนอแนะ.....	127
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	128
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	134
บรรณานุกรม.....	137
ภาคผนวก.....	140
ประวัติผู้เขียน.....	168

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1.	รายได้จากการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2534.....	2
2.	การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในปี พ.ศ.2534.....	4
3.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	5
4.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากยุโรปในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	6
5.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากอเมริกาในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	7
6.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากเอเชียใต้ในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	8
7.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากโอเชียเนียในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	9
8.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากตะวันออกกลางในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	10
9.	จำนวนนักท่องเที่ยวจากแอฟริกาในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	11
10.	จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทยปี พ.ศ.2534.....	12
11.	ลักษณะทั่วไปของอุปสงค์การท่องเที่ยวในประเทศไทย.....	13
12.	ตุลการท่องเที่ยวของประเทศไทยตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2534.....	17
13.	เปรียบเทียบรายได้จากการท่องเที่ยวเกี่ยวกับสินค้าออกที่สำคัญของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525-2534.....	18
14.	สรุปผลการวิเคราะห์อุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศใน ประเทศไทย.....	86
15.	สรุปผลการวิเคราะห์ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในประเทศไทย	104
16.	ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศมาเลเซียในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	107
17.	ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศญี่ปุ่นในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	109
18.	ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศไต้หวันในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	110

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
19. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศฮ่องกงในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	111
20. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสิงคโปร์ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	113
21. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเยอรมนีตะวันตก ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	114
22. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	116
23. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศออสเตรเลีย ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	117
24. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศสหราชอาณาจักร ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	119
25. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศเกาหลีใต้ ในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	120
26. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศฝรั่งเศสในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	122
27. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศอิตาลีในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	123
28. ค่าพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจากประเทศอินเดียในช่วงปี พ.ศ. 2535-2540.....	125
29. สรุปผลการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต.....	126
30. สรุปผลการวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของอุปสงค์การท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ระหว่างประเทศในประเทศไทยจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ส่งผลกระทบ.....	129
31. สรุปผลการวิเคราะห์ความยืดหยุ่นของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวระหว่าง ประเทศในประเทศไทยจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยที่ส่งผลกระทบ.....	132

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. การหาเส้นการบริโภคเมื่อราคาเปลี่ยน.....	28
2. การหาเส้นอุปสงค์ต่อราคา.....	29
3. การหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อราคา.....	34
4. การหาค่าความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต่อรายได้.....	35
5. ความสัมพันธ์ระหว่างราคาสินค้าทางการท่องเที่ยวกับปริมาณสินค้าทางการ ท่องเที่ยว.....	36
6. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของนักท่องเที่ยวกับปริมาณสินค้าทางการท่องเที่ยว ในลักษณะเพิ่มขึ้น.....	37
7. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของนักท่องเที่ยวกับปริมาณสินค้าทางการท่องเที่ยว ในลักษณะคงที่.....	38
8. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของนักท่องเที่ยวกับปริมาณสินค้าทางการท่องเที่ยว ในลักษณะลดลง.....	39